

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 824

van **BRECHT WARNEZ**

datum: 21 september 2022

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Hoger onderwijs - 'Knip' en leerkrediet

Bij Decreet van 15 juli 2022 over de instroom en het optimaliseren van de studie-efficiëntie in het hoger onderwijs en overige organisatorische aspecten van het hoger onderwijs, keurde het Vlaams Parlement de knip tussen tweede en derde bachelor goed voor het hoger onderwijs. Dat betekent dat studenten niet langer naar het derde bachelorjaar kunnen gaan als ze niet geslaagd zijn voor al hun vakken uit het eerste bachelorjaar. Dat kadert binnen de doelstelling om de studie-efficiëntie te verhogen en de studieduur te verkorten. Nu nemen studenten volgens de Vlaamse Regering te vaak en te veel vakken uit hun eerste jaar mee om uiteindelijk zonder diploma achter te blijven.

Ondertussen is echter ook nog steeds het systeem van leerkrediet van toepassing. Dat betekent dat een student bij aanvang van zijn of haar studies 140 studiepunten krijgt en die inzet om vakken op te nemen. Als hij/zij slaagt, krijgt hij/zij de desbetreffende studiepunten terug. Als een student geen studiepunten meer overheeft om in te zetten om vakken op te nemen, kan die niet meer verder studeren en geen nieuw academiejaar meer starten. Tegen dat de desbetreffende student die boodschap krijgt, is hij/zij echter meestal al enkele jaren bezig aan een opleiding. De boodschap dat de gekozen studierichting niet geschikt is voor hem/haar komt dan ook vaak te laat.

1. Welke impact denkt de minister dat de 'knip' zal hebben op het systeem van het leerkrediet?
 - a) Hoeveel studenten zullen volgens de minister, per academiejaar, door de knip worden tegengehouden hun opleiding verder te zetten?
 - b) Hoe verhoudt, volgens de minister, het aantal studenten dat mogelijk zal worden tegengehouden door de recent goedgekeurde knip zich tegenover het aantal studenten die door het systeem van leerkrediet worden tegengehouden? Hoe apprecieert de minister de inschatting van deze effecten?
2. Welke voordelen biedt het systeem van leerkrediet volgens de minister in het kader van de studievoortgang tegenover de maatregelen zoals ingevoerd bij het Decreet van 15 juli 2022 over de instroom en het optimaliseren van de studie-efficiëntie in het hoger onderwijs en overige organisatorische aspecten van het hoger onderwijs?
3. Hoe evalueert de minister het systeem van het leerkrediet?
 - a) Is de maatregel volgens de minister efficiënt?

- b) Gelieve een overzicht van de effecten met eventuele correlatie met studie-efficiëntie te verschaffen in Excel.
4. Wat is de (o.a. administratieve) last van het systeem van leerkrediet voor de Vlaamse overheidsdiensten, de onderwijsinstellingen en de studenten?
- a) Graag een olijsting.
 - b) Staat volgens de minister de administratieve last in verhouding tot het rendement?
5. Het opleggen van een maximum m.b.t. het aantal studierichtingen dat een student mag aanvatten wordt door sommigen als een mogelijke bijkomende stimulus gezien om de studievoortgang te verbeteren.
- a) Heeft de minister een overzicht van het aantal studenten dat een nieuwe opleiding start na reeds eerder een andere opleiding te hebben gestart? Gelieve een overzicht te verschaffen van de voorbije vijf jaren per soort opleiding (professionele bachelors, academische bachelors en academische masters) van studenten die een nieuwe studierichting aanvatten na reeds een studierichting te hebben gestart met slaagcijfers bij de eerdere richting(en) in Excel.
 - b) Hoe evalueert de minister die cijfers van studenten die meerdere richtingen starten?
 - c) Hoe beoordeelt de minister het opleggen van een eventueel maximum aantal studierichtingen dat een student mag aanvatten?
 - d) Overweegt de minister deze maatregel?
6. Ziet de minister effectievere en/of efficiëntere mogelijkheden dan het systeem van leerkrediet om de studievoortgang te verbeteren?
7. a) Welke mogelijke studievoortgangsstimuli onderzoekt de minister verder nog?
- b) Welke van deze stimuli zal de minister -mogelijk - implementeren? Graag een plan van aanpak met timing en budget.

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 824 van 21 september 2022

van **BRECHT WARNEZ**

1. In het rapport dat werd opgemaakt ter voorbereiding van de nieuwe studievoortgangsmatregelen, werden dergelijke inschattingen gemaakt. De volksvertegenwoordiger ontving dat rapport vorig academiejaar. Ook in de besprekingen in de commissie onderwijs kwamen deze cijfers aan bod.

- 2-3+6. Het leerkrediet is een louter mathematisch systeem dat op een transparante manier aangeeft of een student zich nog mag inschrijven in een bachelor- of masteropleiding of dat er eventueel een verhoogd studiegeld kan worden gevraagd. De student kan relatief lang studeren voor hij geconfronteerd wordt met de uitputting van zijn leerkrediet en het heeft dus laat effecten. De studievoortgangsmatregelen die aan een student worden opgelegd treden daarentegen al meteen van bij het begin van zijn studieloopbaan in werking. Het systeem van studievoortgangsbewaking werkt dus sneller, laat ook een meer individuele aanpak toe, en is een meer pedagogisch/didactisch systeem waar studiebegeleiding centraal staat.
Zowel het systeem van het leerkrediet als studievoortgangsbewaking hebben als doel de student verantwoordelijkheid te laten nemen in het goed doorlopen van zijn studietraject.
Buiten deze twee systemen is het inzetten op een goede studiekeuzebegeleiding en oriëntering van groot belang met het oog op het verhogen van de studie-efficiëntie.

4. Bij de introductie van het systeem van leerkrediet zijn vernieuwingen en aanpassingen doorgevoerd aan de IT-systemen van zowel overheid als instellingen, wat op dat moment de nodige inspanningen heeft gevergd. Bij IT-ondersteuning horen gebruikelijke kosten voor onderhoud en wijzigingen. Sinds de introductie zijn de bijkomende lasten voor de overheid beperkt. Gezien de stabiliteit zijn er ook voor instellingen weinig bijkomende lasten geweest. Het leerkrediet heeft er voor gezorgd dat de digitalisering van de gegevensuitwisseling in het hoger onderwijs in een stroomversnelling werd gebracht en dat inschrijvings- en resultaatsgegevens in het hoger onderwijs nu in real time kunnen worden uitgewisseld. De technische mogelijkheden hebben ervoor gezorgd dat AHOVOKS het leerkrediet dagelijks kan (her)berekenen, de instellingen het leerkredietsaldo in real time kunnen raadplegen en alle details van de berekening kunnen raadplegen en dat studenten de details van hun leerkrediet kunnen raadplegen op Mijn Burgerprofiel. De introductie van het leerkredietstelsel heeft er mee voor gezorgd dat de instellingen vandaag inschrijvings-, resultaats- en diplomagegegevens kunnen raadplegen die ze o.a. gebruiken bij de toepassing van de toelatingsvoorwaarden, verlenen van vrijstellingen en studievoortgangsmatregelen. In die zin vormt de ontwikkelde dienstverlening een totaalpakket waarvan het leerkrediet slechts één, maar niet onbelangrijke, component, is. Hierdoor hebben instellingen processen kunnen vereenvoudigen, automatiseren en efficiënter maken.

Informatie over de studieloopbaan van studenten op een veel efficiëntere wijze beschikbaar kunnen maken aan de verschillende betrokken partijen, met inachtnaam van de privacyregels.

5. a) In bijlage vindt de Vlaamse volksvertegenwoordiger het aantal trajectstarters vanaf academiejaar 2016-2017 tot en met 2020-2021, opgedeeld naar al dan niet generatiestudent. Voor de trajectstarters die geen generatiestudent zijn en dus al eens een inschrijving hebben gehad in het hoger onderwijs voor het startjaar van het traject, werd nagegaan of deze studenten een diploma hebben behaald of niet.

In tabellen 1a, 1b en 1c vindt de Vlaamse volksvertegenwoordiger de cijfers voor de academisch en professioneel gerichte bachelors.

Tabel 1a geeft het aantal trajectstarters die geen generatiestudent zijn in een academisch of professioneel gerichte bachelor vanaf academiejaar 2016-2017 en die een inschrijving hadden in een andere bacheloropleiding. Er wordt een opdeling gemaakt naar het al dan niet hebben behaald van een bachelordiploma de jaren voor het startjaar van het traject.

Tabel 1b toont het aandeel trajectstarters die geen generatiestudent zijn in een academisch of professioneel gerichte bachelor en die een inschrijving hadden in een andere bacheloropleiding voor het startjaar van het traject op het totaal aantal trajectstarters die geen generatiestudent zijn vanaf academiejaar 2016-2017. Er wordt een opdeling gemaakt naar het al dan niet hebben behaald van een bachelordiploma de jaren voor het startjaar van het traject.

Tabel 1c geeft het totaal aantal trajectstarters in een academische of professioneel gerichte bachelor naar al dan niet generatiestudent vanaf academiejaar 2016-2017.

De cijfers worden gelezen als volgt:

In 2019 heeft 74,3% van de trajectstarters die geen generatiestudent is in een academische bacheloropleiding een andere bacheloropleiding gevolgd.

91,5% van deze studenten heeft dit andere bachelordiploma niet behaald, 8,5% heeft het bachelordiploma wel behaald vooraleer een andere bacheloropleiding aan te vatten.

In tabellen 2a, 2b en 2c vindt de Vlaamse volksvertegenwoordiger de cijfers voor de masters.

Tabel 2a toont het aantal trajectstarters in een masteropleiding die een inschrijving hadden in een andere masteropleiding voor het startjaar van het traject vanaf academiejaar 2016-2017. Er wordt een opdeling gemaakt naar het al dan niet hebben behaald van een masterdiploma de jaren voor het startjaar van het traject.

In tabel 2b staat het aandeel trajectstarters in een masteropleiding die een inschrijving hadden in een andere masteropleiding voor het startjaar van het traject op het totaal aantal trajectstarters in de masteropleidingen vanaf academiejaar 2016-2017. Er wordt een opdeling gemaakt naar het al dan niet hebben behaald van een masterdiploma de jaren voor het startjaar van het traject.

Tabel 2c toont het totaal aantal trajectstarters in een masteropleiding vanaf academiejaar 2016-2017.

De cijfers worden als volgt gelezen:

13,3% van de trajectstarters in de masteropleidingen heeft voordien een andere master opleiding gevolgd. 77,8% van hen heeft het master diploma behaald, 22,2% niet.

- b) Bij de bacheloropleidingen zien we een verschil tussen de academische en de professionele bacheloropleidingen. In deze laatste groep zien we meer studenten die starten in een tweede opleiding, en het aandeel dat dit doet na het behalen van een bachelordiploma is groter dan bij de academische bacheloropleidingen.

We zien het aantal en aandeel trajectstarters in de masteropleidingen die voordien al een andere masteropleiding volgden, toenemen vanaf 2019-2020. In 2018-2019 waren er 1915 trajectstarters in een masteropleiding die reeds een andere masteropleiding volgden, in 2019-2020 3335 en in 2020-2021 4067. We kunnen dit verklaren door de nieuwe educatieve masteropleidingen die aangeboden worden vanaf 2019-2020. Een groot deel van de trajectstarters in de educatieve masteropleiding heeft voordien al een masteropleiding gevolgd, meestal met succes. In 2019-2020 zijn er 1463 trajectstarters in de educatieve masteropleidingen die voordien al een andere master opleiding volgden, in 2020-2021 1604.

- c-d) Op dit ogenblik overweeg ik niet om een maximum aantal studierichtingen dat een student kan aanvagen, op te leggen.

7. Er zijn momenteel geen plannen om extra studievoortgangstimuli te implementeren.

BIJLAGE

[Overzicht](#)